

нання співробітником оперативних підрозділів вимог правових норм.

У практичному аспекті головним є знання і уміння користуватися різноманітними джерелами інформації про порушення законності, виявляти їх, якщо вони не були офіційно враховані в статистичній звітності (латентні правопорушення). Важливим залишається також аналіз динаміки порушень законності. Адже законність, що характеризує ОРД з точки зору дотримання законів, є найважливішим критерієм оцінки її ефективності поряд з такими, як знання і прогнозування оперативної обстановки, рівень оперативного мислення (глибина аналізу отриманої інформації, її якість, розроблені на її основі заходи, вибір форм, засобів і методів її реалізації тощо), кількість і якість сил, що були задіяні для вирішення поставлених завдань (їх адекватність очікуваним результатам), досягнутий при цьому ефект, результативність проведених заходів тощо.

Необхідним є визначення на основі теоретичного аналізу найбільш ефективних шляхів практичної діяльності щодо зміцнення режиму законності.

Відсутність чітких науково обґрунтованих рекомендацій в цьому питанні часто призводить до невиправданих втрат часу, сил, чітких перспектив у підході до аналогічних ситуацій, а в багатьох випадках – і до серйозних помилок.

Як державно-правовий вид діяльності, ОРД має свою специфіку, понятійний апарат, закономірності, не пізнавши які складно сподіватися на результативність самої діяльності. Своєчасне виявлення, попередження і припинення протиправної діяльності можливі лише за умови глибокого розуміння елементів структури ОРД та їх характеристики. За дослідження питання забезпечення принципу законності в ОРД важливо визначити його зміст, мету та місце в системі правового регулювання, в загальнодержавній системі захисту інтересів держави, суспільства і особистості.

Бідняк Г.С.

старший викладач кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії

Михайська П.В.

курсант навчальної групи ПС 543

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Зростання злочинності вимагає постійного перегляду питання використання й вдосконалення сучасних засобів, прийомів і методів, які сприяють більш повному й швидкому виявленню, розкриттю та розслідуванню злочинів.

Слушною є думка Іщенко А.В., який вважає що вивчення досвіду діяльності слідчих переконує вчених і практиків у тому, що її результативність безпосередньо залежить від надійності засобів та методів, досконалість яких зумовлена тим, наскільки вони враховують новітні здобутки науково-технічного прогресу. Чим більше вони містять у собі досягнень передової науки і техніки, тим більше їх використання забезпечує оптимізацію вирішення завдань протидії злочинності [2].

Серед основних проблем, які потребують вирішення, в Стратегії розвитку Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України на період до 2020 року та Плану заходів щодо її реалізації, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15 березня 2017 року № 229 є недостатній рівень матеріально-технічного та ресурсного забезпечення а також нагальна необхідність у розвитку нових напрямів судової експертизи й експертних досліджень шляхом проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт [5].

Кримінальне провадження безумовно, не обмежується встановленням події злочину. Необхідно виявити ще низку фактів: наслідки злочину, знаряддя й засоби, за допомогою яких його вчинено, обставини, які сприяли вчиненню вбивства та інше. Для успішного розслідування злочинів має велике значення повне документування обстановки на місці події під час проведення його огляду. Від якості цієї слідчої дії напряму залежить успіх процесу доказування в суді. Виявлення і дослідження слідів злочину необхідне для одержання повного та об'єктивного уявлення про подію, що трапилась.

Для проведення комплексного дослідження матеріальних об'єктів та документування безпосередньо при проведенні слідчої (розшукової) дії необхідна висока точність та оперативність. Стрімкий розвиток комп'ютерних технологій та техніки розкриває багатогранність їх можливостей та призводить до їх запровадження у практично всі сфери життєдіяльності людського суспільства, призводячи до модернізації існуючих та виникнення нових технічних засобів. Науково-технічним засобом, який забезпечує комплексну фіксацію оточуючої обстановки із здійсненням точного відображення зовнішнього вигляду, форми, вимірюванням відстаней між об'єктами, їх взаємного розташування та розмірів, є лазерний 3D сканер. За допомогою відповідного програмного забезпечення, використання 3D сканеру дозволяє протягом невеликого проміжку часу створити точну фотореалістичну модель ділянки місцевості, розглянути її з будь-якого ракурсу та відстані як в цілому, так й окремі об'єкти. Важливим є й те, що дане програмне забезпечення дає можливість проводити реконструкцію об'єкту та здійснювати різного роду операції з окремими об'єктами як у 3D моделі, так і окремо від неї, імпортувати у 3D модель місця, що скановано, інші трьохвимірні об'єкти для ілюстрації їх розташування в певні проміжки часу [3].

Позитивний досвід застосування таких лазерних 3D сканерів є у криміналістичних лабораторій поліцейських управлінь Лос-Анджелеса, штат Ка-

ліфорнія, США з 2006 року та Альбукерке, штат Нью- Мексіко, США з 2008 року . В Україні Науково-дослідні експертно-криміналістичні центри МВС України мають на оснащенні лазерні сканери «Faro Focus 3d», програму «Карат», систему візуалізації «Рувіс» тощо[4].

На місці події багато інформативними також є сліди крові, виявлених на місці злочину або на одязі, яке дозволяє встановити механізм їх появи та з урахуванням інших даних реконструювати окремі моменти злочинної події. Для їх виявлення та дослідження також використовуються новітні методи та обладнання.

Так, професор Вашингтонського Університету Фред Джиттс (Fred Gittes) і кандидат фізичних наук Крис Варні (Chris Varney) запропонували новий, заснований на знайомих законах тригонометрії, метод встановлення точного розташування в просторі поранень, з якого бризнула кров. (По публікації MIT Technology Review / physics arXiv blog). А фізики з університетів Іллінойсу і штату Айова розробили нову теоретичну модель, що детально описує швидкість, напрямок і розподіл за розмірами бризок крові, що виникають при вогнепальних пораненнях. Дослідження опубліковане в журналі Physical Review Fluids, коротко про нього повідомляє Physics [4].

Сьогодні в Україні процес впровадження досягнень світової науки та технічного прогресу не налагоджений через недостатнє фінансування, застарілу програму навчання експертів, криміналістів, недосконалість правових основ їх застосування та ін. Поліпшує ситуацію співпраця з колегами з інших країн шляхом стажування, проведення міжнародних конференцій та круглих столів. Також прийнята Стратегія повинна змінити вектор пріоритетів роботи органів досудового слідства.

Дослідивши сучасний стан використання новітніх технологій в розвинутих країнах світу, можна зробити висновок, що існує реальна необхідність у модернізації технічної бази структурних підрозділів МВС України. Необхідно використовувати сучасні технічні засоби та здобутки мирової науки для більш детальної реконструкції місця злочину, що дозволить вдосконалити процес доказування.

1. Бірюков В. В. Теоретичні основи інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів : монографія / В. В. Бірюков. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2009. – 664 с.

2. Іщенко А.В. Методологічні та організаційні проблеми розвитку криміналістичних наукових досліджень : автореф. дис. д-ра юрид. наук : спец. 12.00.09 «Уголовный процесс, криминалистика; оперативно-розыскная деятельность» / А.В. Іщенко. – К., 1996. – 37 с.

3. Офіційний сайт компанії Panorama Tools graphical user interface [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ptgui.com>.

4. Центр криміналістики: як працюють українські Холмси [Електронний ресурс] // © 2017 ЧАО "Сегодня Мультимедиа". – 16. – Режим доступу: <https://ukr.segodnya.ua/regions/kharkov/centr-kriminalistiki-kak-rabotayut-ukrainskie-holmsy-971702.html>.

5. Про затвердження Стратегії розвитку Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України [Електронний ресурс] // © Copyright 1994-2017. Center of computer technologies. Designed by eXipilis. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://www.cct.com.ua/2017/15.03.2017_229.htm.

6. МВС сприятиме оснащенню Харківського НДЕКЦ новим сучасним обладнанням – Арсен ваков (фото, відео) [Електронний ресурс] // МВС України. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://mvs.gov.ua/ua/news/2449_MVS_spriyatime_osnashchennyu_Harkivskogo_NDEKC_novim_suchasnim_obl_adnannyam_Arsen_Avakov_FOTO_VIDEO.htm

7. Огляд місця події: виявлення та вилучення об'єктів біологічного походження – Харків: Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр, 2009.

Варава В.В.

кандидат юридичних наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри
кримінально-правових дисциплін
Університету митної справи та фінансів

ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ МИТНИЦЬ ДФС І ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В СФЕРІ ЕКОНОМІКИ

Питання взаємодії між правоохоронними та контролюючими органами у забезпеченні економічної безпеки держави завжди привертала увагу представників науки оперативно-розшукової діяльності та фахівців-практиків. Адже високу результативність та ефективність заходів щодо протидії злочинності в сфері економіки можливо забезпечити лише шляхом об'єднання зусиль всіх уповноважених державних органів.

Загальна сутність взаємодії на рівні теоретичних розробок у останні роки досліджувалась такими науковцями, як К.В. Антонов, О.М. Бандурка, Б.І. Бараненко, В. М. Горбачов, О.М. Джужа, О.Ф. Долженков, В.П. Захаров, Д.Й. Никифорчук, В.Л. Ортинський, О.І. Хараберюш, Г.П. Цимбал, В.В. Шендрик, І.Р. Шинкаренко та ін. Водночас, необхідно з'ясувати особливості поняття, а також сучасного стану нормативно-правового та організаційного забезпечення взаємодії оперативних підрозділів захисту економіки та митниці ДФС щодо протидії злочинності у сфері економіки.

Поняття взаємодії у сфері боротьби з економічною злочинністю визначається як необхідна, спільна діяльність, що здійснюється на основі законів та підзаконних нормативно-правових актів у конкретних організаційних формах, узгоджена за метою, місцем та часом і спрямована на забезпечення якісного та ефективного виконання покладених на них завдань для забезпечення економічної безпеки України [1].

Виявлення, запобігання та припинення злочинів у сфері економіки, у тому числі вчинених суспільно-небезпечними організованими групами та